

пред'явити вимогу про повернення йому речі, поданої на конкурс. Крім того, засновник конкурсу може набути право власності на річ, подану на конкурс, якщо її не було подаровано засновникові конкурсу або придбано ним, за набувальною давністю [5].

Висновок.

Враховуючи вищесказане, можна підсумувати, що публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу полягає у здійсненні правомірної разової дії, або необмеженої кількості дій, які можуть вчиняти різні особи, для досягнення певного результату, та отримати, за це певну виногороду.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процес: навчальний посібник / А.В. Андрушко, Ю.В. Білоусов, Р.О. Стефанчук, О.І. Угриновська та ін. – Прецедент, 2005.
2. Ігнатенко В. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу */ В. Ігнатенко // Підприємництво, господарство і право. – 2004.
3. Иоффе О. С. Обязательственное право / О. С. Иоффе. – М.: Юрид. лит., 1975.
4. Боброва Д. В. Зобов'язання, що виникають з публічного обіцяння винагороди (оголошення конкурсу) / Д. В. Боброва // Цивільне право: навчальний посібник для студентів юрид. вузів та факультетів.
5. Цивільний кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40–44, ст. 356.

Миронюк Тетяна Олександрівна

студентка групи БП 1-15

факультету підприємництва та права

Київського національного університету

технологій та дизайну, м. Київ, Україна

Науковий керівник: Головащук А.П., к.ю.н.

УДК 347.09

СУБ'ЄКТИ ПРАВА НА ОBOB'ЯЗKOBY ЧАСТКУ У СПАДЩИНІ

Вступ. В роботі проведено аналіз суб'єктів права на обов'язкову частку у спадщині з виокремленням проблематики, яка притаманна деяким з них та формування пропозицій щодо врегулювання суперечностей. Питання пов'язані з темою дослідження висвітлювалися у працях таких вчених, як О.Є. Кулешов, О.І. Нелін, О.П. Печений, Є.О. Мічурін та інші.

Основний матеріал. Спадкодавець може в заповіті аповідати майно одному чи кільком спадкоємцям за законом, позбавити права на спадкування одного чи всіх спадкоємців за законом, заповідати своє майно будь-яким особам, в тому числі стороннім. Проте, він не може позбавити

права на спадкування осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині.

Обов'язкова частка у спадщині – половина від тієї частки, яка належала б кожному зі спадкоємців, що мають право на неї, при спадкуванні за законом, незалежно від змісту заповіту.

Перелік осіб, які мають право на отримання частки спадкового майна є вичерпним і розширеному тлумаченню не підлягає, згідно статті 1241 Цивільного Кодексу України (далі – ЦКУ). Такими спадкоємцями є малолітні особи (до 14 років), неповнолітні (від 14 до 18 років), повнолітні непрацездатні діти спадкодавця (в тому числі усиновлені) непрацездатний вдівець (вдова), непрацездатні батьки (усиновителі) спадкодавця та діти, які були зачаті за життя спадкодавця і народжені після відкриття спадщини [1, с. 253].

Тобто, право на обов'язкову частку не мають ні спадкоємці за законом другої черги, ні спадкоємці, які спадкують за правом представлення цю частку. Право на таку частку не залежить від згоди інших спадкоємців на її отримання, рівно як і від того, чи проживав необхідний спадкоємець разом із спадкодавцем, чи окремо від нього.

Спадкування обов'язкової частки є правом спадкоємця, а не його обов'язком, тому він може подати заяву до нотаріуса, що він не претендує на отримання свідоцтва на обов'язкову частку і відповідно не отримає свідоцтво про право на спадщину. Такому спадкоємцю потрібно подати про це заяву до нотаріальної контори за місцем відкриття спадщини. У випадку, якщо обов'язковий спадкоємець не прийме обов'язкову частку спадщини у встановлений законом строк (чи відмовиться від прийняття), майно переходить до спадкоємців за заповітом.

Неповнолітні або представники малолітніх дітей, представники недієздатної чи обмежено дієздатної особи мають право подати заяву про відмову від обов'язкової частки тільки за згодою органів опіки та піклування.

Слід мати на увазі, що непрацездатність може виникати внаслідок двох різних причин. По-перше, особи можуть бути непрацездатними за віком, тобто у разі досягнення ними пенсійного віку. По-друге, спадкоємці можуть бути непрацездатними за станом свого здоров'я. Мова йде про інвалідів 1-ї, 2-ї і 3-ї груп, якщо їх інвалідність встановлена МСЕК.

Якщо у спадкодавця в числі родичів немає вище перелічених осіб, то право на обов'язкову частку у спадщині відсутня. Але якщо ж такі особи є, то при оформленні спадщини обов'язкова частка повинна бути неодмінно визначена. В іншому випадку мова буде йти про порушення прав спадкоємців.

Якщо неповнолітня особа набуває повної цивільної дієздатності (у разі реєстрації шлюбу особи, яка не досягла повноліття, або у випадку, якщо особа, яка досягла 16 років, працює за трудовим договором, а також

якщо неповнолітня особа записана матір'ю або батьком дитини), вона також зберігає за собою право на обов'язкову частку.

Уразі, якщо особа досягла пенсійного віку, але продовжує трудову діяльність, вона не позбавляється права на обов'язкову частку у спадщині суб'єктами права на обов'язкову частку [2].

Розглянемо більш детально проблемне питання щодо спадкування інвалідами обов'язкової частки. Порядок встановлення групи інвалідності чітко визначений у Інструкції про встановлення груп інвалідності, яку затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.09.2011 N 561[3]. Чим вища група інвалідності, тим нижчі критерії життєдіяльності людини (до яких відносять: здатність до самообслуговування, пересування, орієнтації, контролю своєї поведінки, спілкування, навчання, виконання рудової діяльності).

Висновок.

Отже, щодо положення ч. 1 ст. 1241 ЦКУ, яке визначає, що данні особи «мають право на половину частки, яка належала б кожному з них уразі спадкування за законом» є недоцільним, оскільки рівень непрацездатності цих осіб різний. З цього можна зробити висновок, що особи з нижчим рівнем працездатності повинні отримувати обов'язкову частку у більшому розмірі. Законодавцеві було б доцільніше внести зміни до ст. 1241 ЦКУ, з приводу розміру обов'язкової частки, і визначити її розмір в межах від повного обсягу частки, на яку дана особа має право за законом, до половини такої частки, а сам розмір обов'язкової частки повинен встановлюватися судом в кожному окремому випадку з урахуванням його особливостей.

Абзац другий частини першої даної статті становлює, що: «Розмір обов'язкової частки у спадщині може бути зменшений судом з урахуванням відносин між цими спадкоємцями та спадкодавцем, а також інших обставин, які мають істотне значення». З приводу даного твердження пропонуємо, що законодавцеві доцільніше було б звернути увагу не на відносини між спадкодавцем і спадкоємцем, а на матеріальне становище осіб, що мають право на обов'язкову частку. У в ст. 1224 ЦКУ зазначені обставини усунення ві д права на спадкування, і тому при вирішенні питання про право на обов'язкову частку повинні враховуватися норми цієї статті, а відносини між спадкодавцем і спадкоємцем не повинні мати вирішального впливу на розмір його частки.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40–44, ст. 356.
2. Методичні рекомендації щодо вчинення нотаріальних дій, пов'язаних із вжиттям заходів щодо охорони спадкового майна, видачею свідоцтв про право на спадщину та свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uapravo.net>.

3. Про затвердження інструкції про встановлення груп інвалідності: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14 листопада 2011 р.

Миронюк Тетяна Олександрівна
студентка групи БП 1-15
факультету підприємництва та права
Київського національного університету
технологій та дизайну, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головащук А.П., к.ю.н.

УДК 347.84

ПОРЯДОК УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Вступ. Проблеми усиновлення аналізуються в наукових працях із позиції настання встановлених законом правових наслідків, водночас поза увагою науковців залишається сама процедура усиновлення, яка здійснюється уповноваженими на те державними органами. Тому мета статті полягає у вивченні основних питань щодо особливостей усиновлення дітей громадянами України в контексті влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. Правовому регулюванню усиновлення присвячено праці таких українських науковців, як Г.І. Абраменко, О.Ф. Андрійко, О.О. Бандурка, Ю.П. Битяк, Н.В. Лєтова, О.В. Кузьменко, О.Ю. Ситкова та інші.

Основний матеріал. Порядок усиновлення – це процедура, яка складається з певних стадій і здійснюється відповідними органами за правилами, що встановлені законодавством. СК зберігає судовий порядок усиновлення (статті 223, 224 СК), за певним винятком (ст. 282 СК). Процедура усиновлення на сьогодні регулюється ЦПК. Справи про усиновлення дітей, які проживають на території України, розглядаються районним (міським) судом за місцем проживання усиновлюваної дитини або за місцем проживання заявника. Особа, яка бажає усиновити дитину, подає до суду письмову заяву про усиновлення персонально. Подання заяви через представника не допускається. Закон дозволяє такій особі відкликати заяву про усиновлення до набрання чинності рішенням суду про усиновлення (ч. 2 ст. 223 СК). Після цього відмова від усиновлення стає неможливою. Постановляючи рішення про усиновлення дитини, суд має враховувати всі обставини, що мають істотне значення, а саме стан здоров'я та матеріальне становище особи, яка бажає усиновити дитину; її сімейний стан та умови проживання; ставлення до виховання дитини; мотиви, на підставі яких особа бажає усиновити дитину; мотиви того, чому другий із подружжя не бажає бути усиновлювачем, якщо лише один із подружжя подав заяву на усиновлення; особу дитини та стан її здоров'я, ставлення дитини до особи, яка бажає її усиновити; взаємини особи, яка